

- سروشنامه:
عنوان قرارداد: سیره تربیتی پیامبر (ص) و اهل بیت (ع). ترکی.
عنوان و نام پدیدآور: Peygamber ve Ehl-i Beyt'in Eğitimsel Siyari / Muhammed Davudi, Çeviri
Nurcan Altun
مشخصات نشر: قم: مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی، ۱۳۹۳: ۲۰۱۲ م.
مشخصات ظاهری: ۲۰۶ ص.
فهرست اصلی: مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی، ۱۳۹۳/۱۵۲/۴۸۱
فهرست فرعی: نشر المصطفی، ۷
شابک: ۹۷۸-۹۶۱-۹۰۰-۱۱-۱
وضعیت فهرست‌نویسی: فهرست‌نویسی
یادداشت: ترکی.
موضوع: محمد (ص)، پیغمبر اسلام، قرن از هجرت - ۱۱ ق. - دیدگاه دوباره
تربیت خانوادگی
موضوع: Muhammed - Prophet - Views on domestic education
موضوع: اسلام و آموزش و پرورش
موضوع: تربیت خانوادگی - جنبه‌های مذهبی - اسلام
شناسه افزوده: آلفون، نورجان، ۱۹۷۷ م.
شناسه افزوده: Altun, Nurcan
شناسه افزوده: جامعه المصطفی، مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی
شناسه افزوده: Almustafa International University/Almustafa International Translation and
Publication center
رده‌بندی کنگره: BP ۳۳۰/۱۸ ج ۲۸۷ س ۹۰۲۹۵۱ ۱۳۹۳
رده‌بندی دیویی: ۲۹۷/۲۸۳۷
شماره کتابشناسی ملی: ۳۶۰۱۶۸۲

Peygamber ve Ehl-i Beyt'in
Birinci Cilt: **Evlat Eğitimi**

Dr. S. Ali Hüseyinîzâde

Çeviri
Nurcan Altun

Uluslararası El-Mustafa (s.a.s)
Tercüme Ve Yayın Merkezi

Peygamber ve Ehl-i Beyt'in Eğitimsel Siyeri

Yazar: Dr. Muhammed Davudi

Çeviri: Nurcan Altun

Baskı tarihi: 2014

Yayın: Uluslararası El-Mustafa (s.a.a) Tercüme Ve Yayın Merkezi

Baskı: Narencistan - Tehran

Tiraj: 300

ISBN: 978-964-195-911-3

سیره تربیتی پیامبر و اهل بیت چهل و دو (تربیت فرزند)

ناشر: مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ

تیراژ: ۳۰۰

زبان: ترکی استانبولی

چاپ: نarencistan

قیمت: ۱۲۰۰۰۰ ریال

ترجمنده: محمد دامادی

مترجم: نورجان آکین

چاپ اول: ۱۲ / م / ۱۳۹۲ / ش ۱۳۳۵

© Kitabın bütün hakları yayıncıya aittir.

www.pub.miu.ac.ir info@pub.miu.ac.ir

Bu eserin hazırlanmasında katkıda bulunanlardan teşekkür ederiz.

İçindekiler

› Başlarken.....	15
› Önsöz.....	19
› Mukaddime.....	27
1- Peygamber (s.a.a) ve Ehl-i Beyt'ine (a.s) Eğitimsel Siyeri.....	35
1- Siyer	35
2- Eğitim	39
3- Eğitimsel Siyerin Tanımı	40
2- Dinî Eğitim	42
Dinî Eğitimin Tanımı	43
3- Kur'an'ın Çizgileri	44
1- İslâm Dininin Yapısı	44
Özet	46
4- Kitaba Bir Bakış.....	47

BİRİNCİ KISIM

İnanç Eğitimi

› Giriş	51
---------------	----

› Birinci Bölüm Masumlar'ın (a.s) Siyerinde Allah'ı Tanımının Niteliği ve Allah'a ve Sıfatlarına İncanın Oluşturularak Kuvvetlendirilmesi.....	55
1- Allah'ın Varlık Esasının Kabulü.....	56
2- Açık ve Anlaşılabilir Delillerden Faydalanma.....	59
3- Allah'ın Sıfatlarını Tanıtma Üzerinde Durma.....	60
4- Allah'la İrtibat Kurulması ve Bunun Korunması.....	62
a- Allah'a İmanın Kuvvetlenmesi, Gelişmesi ve Artması	64
b- Allah'a Yakınlık ve Sevgi.....	64
Özet	65
› İkinci Bölüm Masumlar'ın (a.s) Siyerinde Peygamber'in (s.a.a) Tanıtılmasının ve Ona İmanın Oluşturularak Kuvvetlendirilmesinin Niteliği.....	67
1- Peygamber'in (s.a.a) Nübüvvetinin Kabulü.....	67
2- Nübüvvet Felsefesinin Anlaşılması	69
3- Peygamber'in (s.a.a) Etkilerinin ve Hizmetlerinin Anlatılması	71
4- Peygamber'in (s.a.a) siyerinin Nitelendirilmesi	73
5- Peygamber'in (s.a.a) Yüceltilmesi.....	75
Özet	77
› Üçüncü Bölüm Masumlar'ın (a.s) Siyerinde İmamet Öğretiminin Niteliği ve Buna İncanın Oluşturularak Kuvvetlendirilmesi	79
1- Peygamber'in (s.a.a) Siyerinde İmamet Öğretiminin ve Ona İncanın Oluşturulmasının Niteliği.....	81
1. Merhale: Ortam Hazırlama.....	81
2. Merhale: İmamlar'ın İmametinin Genel ve Açık Beyanı.....	82
3. Merhale: Resmi Beyan ve Emiru'l-Muminin'in (a.s) Hilafet ve İmamete Atanması.....	83

2- Ehl-i Beyt'in (a.s) Siyerinde İmamet Öğretiminin ve Buna İnancın Oluşturularak Kuvvetlendirilmesinin Niteliği.....	87
1- İmamet isbatının Niteliği.....	87
2- İmamet Hedefinin ve Zaruretinin Beyan Edilmesi	92
3- İmamet İçin Gerekli Niteliklerin Beyanı	93
4- İmamlar'ın Faziletlerinin Beyanı.....	94
5- Ehl-i Beyt'in (a.s) Anısını Yüceltmek	96
6- İmamlar'ın Ziyareti.....	97
7- İmamet Hakkındaki Şüphelerin Giderilmesi.....	98
8- Karşıtlarla Muâşeretten Sakındırma.....	100
9- Şâirlerden Faydalanmak ve Onları Teşvik Etmek.....	101
Özet	103

› Dördüncü Bölüm Masumlar'ın (a.s) Eğitimse Siyerinde Meâd Öğretiminin Niteliği ve Buna İnancın Kuvvetlendirilmesi.....	105
1- Meâd Kavramının Sunum ve Anlatım Niteliği.....	107
2- Meâdın Olabilirliğinin ve Zarfının Anlatım Niteliği.....	108
1- Doğal Olguların Ölmesi ve tekrar Yaşama Dönmesiyle İlgili Algılanabilen Örneklerin Anlatılması.....	109
2- Bazı İnsanların tekrar Yaşama Dönmesiyle İlgili Örneklerin Anlatılması	110
3- Şüphelerin Giderilmesine Özen Gösterilmesi.....	111
4- Meâdın İsbatlanma Şekli.....	112
5- Meâdın Tasviri ve Özellikleri	115
6- Dünya Amellerinin Kişinin Ahiret Yazgısıyla İlişkisinin Anlatılması	116
7- Meâdın Hatırlatılması ve Bunun Tekrarı.....	117
8- Meâda İmanda Duygusal Etkenlere Teveccüh.....	118
9- Meâda imanının Etkilerinin Masumlar'ın (A.S) Hal ve Davranışlarında Görülmesi.....	119
Özet	120
Birinci Kısımdan Çıkarılan Sonuç ve Bu Kısımın Özeti.....	121

İKİNCİ KISIM

İbadet Eğitimi

› Mukaddime.....	125
İbadetin Tanımı.....	127
› Birinci Bölüm Masumlar'ın (a.s) Siyerinde Kur'an Öğretimi.....	131
1- Halkın Geneline Kur'an Öğretimi	131
2- Çocuklara Kur'an Öğretimi.....	132
3- İlk Ders Maddesi, Kur'an Öğretimi	132
4- Çocuğu Kur'an Okumaya Alıştırmak.....	133
Özet	136
› İkinci Bölüm Masumlar'ın (a.s) Siyerinde Namaz Öğretimi.....	137
1- Namaz Öğretimi Yöntemi.....	137
2- Hataların Uyarılarak Düzeltilmesi.....	139
3- Ebeveynlerin, Çocuklarına Namazı Öğretmekle Vazifelendirilmesi.....	140
4- Tüm halkın Cemaat Namazına Katılması İçin Ortam Hazırlanması.....	141
5- Müstehap Namazların ve Namazın Müstehaplarının Öğretimine Özen Gösterilmesi.....	141
6- Müstehaplarda İfratın Men Edilmesi.....	142
7- Masumlar'ın (a.s) Siyerinde Çocuklara ve Ergenlere Namaz Öğretiminin Niteliği.....	142
1- Çocuklara Namazı Öğretmeye Başlama Yaşı.....	143
2- Çocuklara Namazı Öğretirken Kolaylık Sağlama.....	143
8- Özet ve Sonuç.....	144
› Üçüncü Bölüm Zikir ve Dua Öğretimi	145

1- İnsanlara Zikir ve Duayı Tavsiye Etmek.....	146
2- Zikir ve Dua Ehli Kimselerin Teşvik Edilmesi.....	147
3- Dua ve Zikir Öğretimi.....	147
4- Çocukları Zikir ve Duaya Alıştırmak.....	148
Özet.....	148
› Dördüncü Bölüm Oruç Öğretimi.....	149
1- İnsanları Ramazan Ayına Girmeye Hazırlamak.....	149
2- Oruç Tutma Öğretimi Yaşı.....	150
3- Oruç Tutma Öğretimi Yöntemi.....	151
Özet.....	152
› Ek.....	153
Birinci ek: Masumlar'ın (a.s) Siyerinde ve Rivayetlerde Namaz Öğretimi Programı.....	153
1- Rivayetlerin İncelenmesi.....	153
2- Namaz Öğretiminin Aşamaları, Hedefleri ve İçerikleri.....	160
3- Masumlar'ın (a.s) Siyerinde Namaz Öğretiminin Özellikleri.....	161
Özet.....	163
İkinci Ek: Masumlar'ın (a.s) Siyerinde ve Rivayetlerde Namaz Öğretimi Programı.....	164
1- Oruç Öğretimi Programı Hazırlama Zarureti.....	165
2- Masumlar'ın (a.s) Siyerinin ve Rivayetlerinin İncelenmesi.....	165
3- Oruç Tutma Öğretimi Yöntemi.....	169
4- Oruç Hükümleri Öğretimi.....	170
5- Oruç Tutma ve Ceza.....	171
6- Kız Çocuklarına Oruç Tutma Öğretimi.....	171
Özet.....	171
İkinci bölümün sonucu ve özeti.....	172

ÜÇÜNCÜ KISIM

Eğitimsel Yöntemler

› Mukaddime.....	175
› Birinci Bölüm	
İsteklendirme ve Korkutma.....	177
1- İsteklendirme ve Korkutma Kavramları ve Bunlara Yakın Kelimeler	178
a) İsteklendirme (Terğîb) ve Korkutma (Terhîb).....	178
b) Uyarma (İnzâr) ve Müjdeleme (Tebşîr).....	179
c) Vaat (Vade) ve Tehdit (Va'id).....	179
2- Bu Yöntemin Kullanımı ve Önemi.....	181
3- İsteklendirme ve Korkutma Üslupları	183
a) Uyarma ve Müjdeleme.....	183
b) Vaat ve Tehdit.....	184
c) Amelin Tam Tasvirinin Sunulması.....	186
4- İsteklendirme ve Korkutma Yöntemlerinden Faydalanma Hakkında Bazı Noktalar.....	189
a) İsteklendirme ve Korkutma Yöntemlerinin Hepsinden Faydalanmanın Zoruri Olmaması.....	190
b) Muhatabın Teşekkür Gücünün ve İleri Görüşlülüğünün Ölçüsü.....	191
c) İsteklendirme ve Korkutmanın Belli, Açık, Cazip ve Güzel olması.....	191
d) Çeşitli Sonuçların Anlatılması.....	192
e) İsteklendirme ve Korkutmada Tekrar	193
f) Dengeyi Korumak	194
g) Muhatabın İsteklendirme ve Korkutmanın Doğruluğuna İnanıcı.....	196
5- İsteklendirme ve Korkutmanın Üstünlükleri.....	196
a) Dayatma Olmaması	196
b) Duygulara Teveccüh Edilmesi.....	197
c) İmanın Kuvvetlendirilmesi.....	198
Özet	199

) İkinci Bölüm

Mev'ize (Öğüt)	201
1- Öğüt Kavramı.....	202
2- Eğitimsel bir yöntem olarak öğüdün kullanımı	207
3- Öğüdün Eğitimsel İşlevi ve Kullanımı	208
4- Öğüt Şartları.....	211
a) Vaizin (Öğüt Veren) Şartları.....	211
b) Öğüt Alanın Şartları	215
c) Vaazın Şartları.....	217
Özet	229

) Üçüncü Bölüm

İrşad, Uyarı, Emir ve Sakındırma.....	231
1- Kavram Tanıma.....	233
1- İrşad ve Yol Gösterme	233
2- Uyarı (İkaz)	233
3- Emir ve Sakındırma	233
2- İrşad ve Yol Gösterme, Emir ve Sakındırma ve Uyarının Eğitimsel İşlevi.....	234
1- Bir Değer ve Düzeninin Oluşturulması	234
2- Toplumda Kültürel Birliğin Oluşturulması	235
3- Masumların (a.s) Eğitimsel Siyerinde İrşad ve Yol Gösterme, Uyarı, Emir ve Sakındırma.....	238
1- Dinî Hükümlerden ve Değerlerden Sapmaya Karşı Duyarlılık	238
2- Zorunlu Olmayan Hükümlerden Sapma Karşısında Duyarlılık	239
3- Tavrı Göstermeden Önce Amelin Yanlışlığından Emin Olunması	242
4- Davranışsal Tepki.....	244
5- Yumuşak ve Mülayim Tavrı, Sert ve Öfkeli Tavrı.....	246
6- Köküne İnmek ve Sebebini Bulmak	250
7- Aracı kullanmak	252
8- Hatalı Ameli Görenleri Uyarmak.....	252
9- Amelin Yanlışlığının Genele Duyurulması	253

Özet	254
Üçüncü Kısımın Neticesi ve Özeti.....	255

DÖRDÜNCÜ KISIM

Tamamlayıcı

› Mukaddime	259
› Birinci Bölüm	
Yumuşaklık, hoşgörü ve dinî eğitim	261
1- Yumuşaklığın ve Hoşgörünün Anlamı ve Tanımı	262
2- Yumuşaklık ve Hoşgörünün Masumlar'ın (a.s) Siyerindeki Konumu.....	264
3- Masumlar'ın (a.s) Eğitimsel Siyerinde Yumuşaklık ve Hoşgörü Durumları.....	265
1- Kendine Yumuşaklık ve Hoşgörü	265
2- Başkalarına Yumuşaklık ve Hoşgörü	265
4- Eğitimsel Yumuşaklık ve Hoşgörü'nün Sınırları.....	271
Özet	274
› İkinci Bölüm	
Toplum gelenekleri ve dinî eğitim	277
1- Geleneklerin Tanımı	278
2- Masumlar'ın (a.s) toplumsal Geleneklere Karşı Tavrının Niteliği.....	279
1- Kişilerin Adının Değiştirilmesi.....	279
2- İşe Allah'ın Adıyla Başlamak	279
3- Evliliğin Tebrik Edilmesi	280
4- Çocuğun Doğumunu Tebrik Etmek.....	280
3- Eğitimsel Etki.....	281
Özet	283

› Üçüncü Bölüm

Ebeveyn ve evlatların dinî eğitimi.....285

1- Ebeveyn ve Masumlar'ın (a.s) Eğitimsel Siyerinde Evlatların

Dinî Eğitimi.....286

1- Dinî Eğitimde Annenin Sorumluluğu.....288

2- Dinî Eğitimde Ebeveynlerin Sorumluluk Alanı289

2- Dinî Eğitimde Ebeveynin Sorumluluğunun Zorunlu Veya

Tercihli Olması.....289

3- Dinî Eğitimde Ebeveynin Sorumlu Olduğu Durumlar290

4- Eğitimsel Sorumlulukları Yerine Getirmede Ebeveynin Vazifesi..291

5- Dinî Eğitimde Ebeveynin Sorumluluğunun Zaman Sınırı.....292

6- Ebeveynlerin Sorumluluğunun Gerekliliği ve Eğitimsel İşlevi.....293

Özet296

› Kaynaklar297

Başlarken

İç şüphesiz Allah katındaki en önemli ve en yüce mertebe bir kulun ilim öğrenmesi, öğrendiklerini bizzat kendisinin pratiğe dökmesi ve sonrasında tertemiz yeni nesiller yetiştirmesidir. Zira ilim, peygamberlerin mirasıdır. Bu hususta masumlardan birbirinden anlamlı ve güzel hadisler nakledilmektedir:

“Kim ilim elde edeceği bir yola girerse Allah da ona cennete giden yolu kolaylaştırır. Melekler ilim talibinin üzerine -yaptığı şeyden hoşnut olduklarından dolayı- kanatlarını gererler. Âlim e gökte ve yerde olanlar hatta sudaki balıklar istigfar getirip onun için Allah’tan bağışlama dilerler. Âlimin âlîde olan üstünlüğü dolunayın diğer yıldızlara olan üstünlüğü gibidir. Şüphesiz âlimler peygamberlerin vârisleridir. Muhakkak ki peygamberler, ne bir dinar ne de bir dirhem miras bırakmazlar. Ama onlar ancak ilmi miras bırakırlar. Kim de ilmi alırsa, mirastan büyük bir pay almış olur. ”

Eğitmenlik mesleği peygamberlerin ve masum imamların mesleğidir. Peygamberler fitratı üzere kala bilenleri, kendisine elini uzatanları, hakka susamışları eğitmek ve bir o kadar da sapkınlığa, dalalete, bataklığa düşmüş insanlığı kurtarıp yaratıcısına kul olmalarını hatırlatmak ve Rablerini tanımaları için Yüce Allah tarafından tebliğ vazifesiyle görevlendirilen hidayet önderleridir.

Allah Resulü (s.a.a) eğitimde kolaylaştırıcı metotlar takip etmeyi, sabrı ve tahammülü teşvik ve tavsiye etmiş; öfkeye ve şiddete yer verilmemesini istemiştir. Nitekim bir sözünde: 'Öğretin, kolaylaştırın, zorlaştırmayın, öfkelendiğiniz zaman susun!' demiş ve 'öfkelendiğiniz zaman susun!' Sözü'nü üç defa tekrar etmiştir.

Haddizatında her insan potansiyel olarak eşrefi mahlûkattır. İnsanın üstün bir varlık olarak, bu âlemde var olması onun için büyük bir değerdir. Bu değer insandan insana, (adeta) bir ucu negatif sonsuza, diğer ucu pozitif sonsuza doğru uzayıp gitmektedir. Bu uzantıda insanın yerini belirleyen yegâne olgu ise aldığı eğitimle kazandığı birikimdir. İyi bir eğitimden geçen meleklerin önünde secdeye kapandığı Adem de olabilir yahut aksine iyi eğitiminden geçmeyen, kendisini yetiştirmeyen esfele safilin de olabilir.

Var olduğumuzun farkında bulunsak da bulunmasak da, var olduğumuz andan itibaren ruhumuza, hayalimize, gönlümüze, aklımıza akan neşve eğitimin bir parçası olarak bize ulaşmaktadır. Bizler insan olmamız hasebiyle iç dünyamızda taşıdığımız duyguların tamamı eğitilmekte, aklımız; bilimsel verilerin hayretengiz sonuçlarıyla büyülenmekte, kalbimiz; gerek bu bulgular, gerekse başka duygularla çevrelerdeki olayların Yaratıcısına aşk ve muhabbetle bağlanmakta, ruhumuz; bu bağlanımdan terennüm eden dua ve zikirlerle doymaktadır.

Günümüzde eğitimin ne kadar önemli olduğuna dair bilinç düzeyi eskiye nazaran daha yüksektir ancak Müslümanlar, modern çağın karmaşası ve bilgi kirliliği içerisinde neyi kendilerine örnek alacaklarını şaşırmış vaziyettedirler. Belki birçok hadis kaynağına ulaşabilmekte ama eğitimle ilgili spesifik bir kaynağa ulaşamamaktadırlar.

Dolayısıyla eğitimin önemini bilmek ve bunu uygulamaya çalışmak kadar, hangi metodun uygulanması gerektiği ve neyin nasıl yapılması gerektiği de çok önemlidir. Kimi zaman doğru zannedilen metotların aslında eğitilenin

ruhunda telafi edilemez büyük yaralar açtığı hepimizin malumudur.

Bu yüzden insanoğlu her konuda olduğu gibi eğitim konusunda da ilahi öğretilere muhtaç, masumların yol göstermelerine gereksinim duymaktadır. Lakin Kuran ayetlerinden, masumlardan ve ilahi saadet yolunun öğretmenleri tarafından bildirilenler dağınık vaziyettedir.

Hamdolsun alanında uzman çok kıymetli araştırmacılarımız bu ayet ve hadisleri bir araya toplayarak, mantuklu bir düzenle sıralayarak ve pozitif bilimlerin de deneyimlerinden yararlanarak bizlere çok kıymetli üç ciltlik bu eseri sunmuşlardır.

Peygamber ve Ehl-i Bey'tin Eğitimsel Siyeri ana başlıklı bu serinin 1. cildi Evlat Eğitimi, 2. cildi Dinî Eğitim ve 3. cildi Ahlâkî Eğitim'dir.

Bu kitaplar eğitim bilimleri ve ilahiyat öğrenimi gören lisans ve lisansüstü öğrencileri için kamusal kitap unvanıyla hazırlanmıştır. Üniversite camiasının dışında konuya ilgi duyan başkalarının da bu seriden faydalanacağını umuyoruz.

Değerli üstatlardan ve görüş sahiplerinden bizimle işbirliği yaparak, bize yol göstermeleri ve önerilerde bulunarak bu eserin geliştirilmesi ve toplumun ihtiyacı olan konularda başka eserlerin hazırlanması hususunda yayınevimize yardımcı olmalarını rica ediyoruz.

Son olarak el-Mustafa Üniversitesi Türkiye Temsilciliği bilim kurulundaki sayın üyelerine ve bu eserin tamamlanmasında ve tüm hazırlıklarda pay sahibi olan değerli dostlara, özellikle de değerli yazarlara, başarılı çevirisiyle Nurcan Altun, kitabın tashih ve redaktesiyle büyük desteğini aldığımız Dr. Fazıl Ağış ve editörümüz Yusuf Tazegün'e çabaları için takdir ve teşekkürlerimizi sunmayı borç biliyoruz.

el-Mustafa Üniversitesi Türkiye Temsilciliği
el-Mustafa Yayınları

